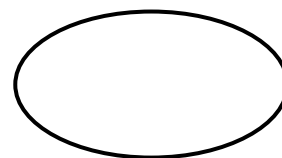

2013/2014
ETAP REJONOWY

Suma punktów

.....

Kod ucznia

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Geografii
dla uczniów gimnazjów województwa kujawsko-pomorskiego**

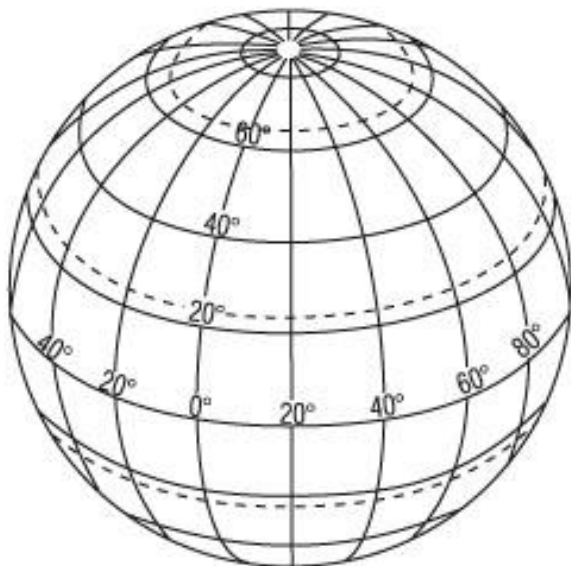
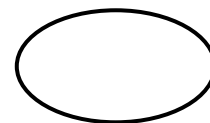
Instrukcja dla ucznia.

Test składa się z **30** zadań. Na jego rozwiązanie masz **90** minut.
Czytaj uważnie wszystkie polecenia. **Starannie** zapisuj odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj X na odpowiedniej literze. Jeżeli pomylisz się, literę z X otocz kółkiem i ponownie rozwiąż zadanie. Test wypełnij długopisem lub piórem.

Nie używaj korektora.

Powodzenia!

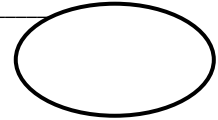
Zadanie 1. (0 – 2 p.)

Wyobraź sobie, że wyruszasz z bieguna północnego na południe wzdłuż południka do punktu o współrzędnych 23°27' S, 20° E. Następnie przemieszczasz się o 30° na W, a stamtąd – o 90° szerokości geograficznej w kierunku północnym.

- A. **Zaznacz** opisaną trasę na rysunku.
- B. **Nazwij** miejsce, w którym trasa się kończy i określ jego szerokość geograficzną.

.....

Zadanie 2. (0 – 2 p.)

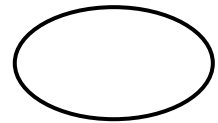
Długość Amazonki od lat jest sprawą kontrowersyjną. Według niektórych źródeł Amazonka ma aż 7040 km i jest najdłuższą rzeką świata. **Oblicz**, w jakiej skali wykonano mapę, na której Amazonka ma 16 cm długości. **Zapisz** skalę w postaci liczbowej i mianowanej.

Odpowiedź: Skala liczbowa

Skala mianowana

Zadanie 3. (0 – 2 p.)

Uporządkuj wymienione wydarzenia w dziejach Polski od najstarszego do najmłodszego.

- A – Powstanie Morza Bałtyckiego
- B – Utworzenie platformy wschodnioeuropejskiej
- C – Sfałdowanie Karpat
- D – Powstanie pokładów węgla kamiennego
- E – Zlodowacenie północnej Polski

--	--	--	--	--

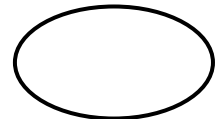
najstarsze

najmłodsze

Zadanie 4. (0 – 3 p.)

Na podstawie godła **rozpoznaj** parki narodowe Polski i odpowiednio je **podpisz**.

Źródło: www.parki.pl

.....

Zadanie 5. (0 – 4 p.)

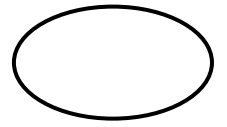
Oznacz literą **P** – zdania prawdziwe, Literą **F** – zdania fałszywe

- a) Bory Tucholskie rosną na piaskach przyniesionych przez Wisłę
- b) Na piaskach i żwirach w północnej części naszego województwa powstały gleby bielnicowe ...
- c) W okolicach Bełchatowa wydobywa się węgiel brunatny
- d) W województwie kujawsko-pomorskim eksploatowane są wapienie

Zadanie 6. (0 – 5 p.)

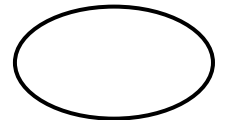
Korzystając z załączonych zdjęć **uzupełnij** zdania:

Formy przedstawione na zdjęciu **A**, to....., powstają w skałach
 Na zdjęciu **B** widoczna jest rzeka w biegu, tworząca,
 w skutek procesów.....i

Zadanie 7. (0 – 3 p.)

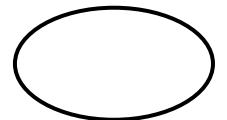
Skreśl błędne informacje dotyczące Tatr Zachodnich.

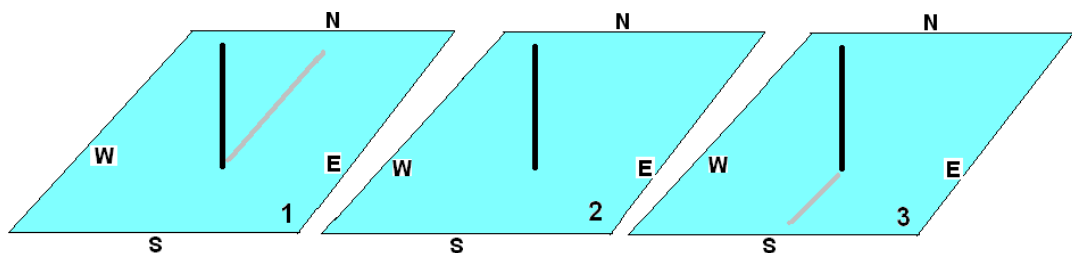
Tatry Zachodnie są **wyższe/nizsze** w stosunku do pozostałych części Tatr.
 Tatry Zachodnie zbudowane są głównie ze skał **granitowych / wapiennych**. Występuje tutaj
 krajobraz **krasowy / wysokogórski polodowcowy**, który tworzą m.in. **cyrki lodowcowe /**
jaskinie i wywierzyśka. W tej części Tatr występuje też **duża / mała** liczba jezior.

Zadanie 8. (0 – 3 p.)

Schematy przedstawiają gnomon, który rzuca cień 21 marca o godzinie 12.00
 w różnych szerokościach geograficznych. **Podpisz** poniższe rysunki nazwą miejsca wybierając
 z podanych poniżej:

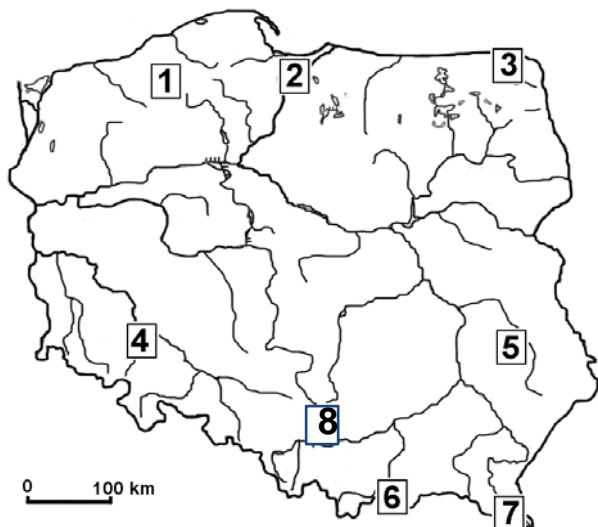

Zwrotnik Koziorożca, Koło podbiegunowe północne, Biegun południowy, Równik, Zwrotnik Raka.

Źródło: Opracowanie własne

1. 2. 3.

Zadanie 9. (0 – 4 p.)

Rozpoznaj krainy geograficzne oznaczone na mapie numerami, **wpisując** nazwę do tabeli oraz **przyporządkuj** do nich odpowiedni opis krajobrazu

Opisy:

- W krajobrazie dominują szyby kopalń i kominy elektrowni opalanych na węgiel kamienny, który jest bogactwem tej krainy.
- Pośród lasów i polodowcowych wzniesień widnieją liczne jeziora, a wśród nich najgłębsze w Polsce – Hańcza.
- To krajobraz mało przekształcony przez człowieka. W bukowych pierwotnych lasach żyją m.in. niedźwiedzie i wilki. Powyżej lasów rozciągają się rozległe łąki.
- Wapienne skały ulegają zjawiskom krasowym i tworzą ostańce o różnych kształtach. Pod ziemią znajdują się jaskinie krasowe pełne stalaktytów, stalagmitów i stalagnatów.
- Grube warstwy lessu przyczyniły się do powstania bardzo żyznych gleb – czarnoziemów. Charakterystycznymi elementami krajobrazu są wąwozy i parowy.

Numer na mapie	Kraina geograficzna	Opis
3		
5		
7		
8		

Zadanie 10. (0 -1p)

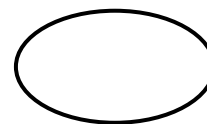
Podkreśl, te kierunki wiatrów, które przyczyniają się do powstawania wiatrołomów w Tatrach

- a) N b) S c) W d) E

Zadanie 11. (0 – 4 p.)

Wykreśl miasto, które nie spełnia kryterium przyporządkowania, **podaj** dlaczego:

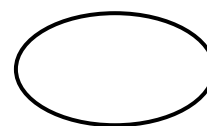
- a) Zurych, Innsbruck, Genewa, Lozanna;
przyczyna:.....
- b) Bergen, Tromso, Narwik, Ystad;
przyczyna:.....
- c) Syrakuzy, Neapol, Wenecja, Saloniki;
przyczyna:.....
- d) Dortmund, Tuluza, Lyon, Strasburg;
przyczyna:.....

Zadanie 12. (0 – 4 p.)

Rozpoznaj, na podstawie opisu europejski kraj i **podaj** jego nazwę.

- A. Na jego terytorium leżą dwie enklawy.
.....
- B. Kraj śródlądowy, dzieli się na kantony
.....
- C. Kraj wyspiarski z gejzerami i lodowcami
.....
- D. Do tego państwa należy Madera- samotna wyspa na Oceanie Atlantyckim.
.....

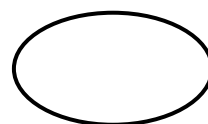
Zadanie 13. (0 – 3 p.)

Przyporządkuj odpowiednim obszarom procesy rzeźbotwórcze, które doprowadziły do ich powstania:

A. Półwysep Helski	a) działalność erozyjna lodowca
B. Jezioro Hańcza	b) działalność akumulacyjna lodowca
C. Wieżyca	c) działalność akumulacyjna rzeki
D. Żuławy	d) rozpuszczanie skał węglanowych
E. Jaskinia Raj	e) działalność erozyjna lodowca górskiego
	f) przybrzeżny prąd morski

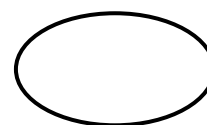
Odpowiedź:

- A. B. C. D. E.

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

Opisz najkrótszą śródlądową drogę wodną z Torunia do Świnoujścia, **wpisując** w ramki nazwy własne kolejnych rzek i zbiorników wodnych.

Zadanie 15. (0 – 1 p.)

Uzupełnij rysunek przedstawiający warunki powstawania bryzy nocnej zaznaczając na nim zjawiska zgodnie z objaśnieniami

W N - ośrodki ciśnienia
→ - kierunek wiatru

Zadanie 16. (0 – 4 p.)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych **wpisz** literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Kanał Panamski łączy Atlantyk z Pacyfikiem.
- Kanał Kiloński skraca drogę morską z Bałtyku na Morze Północne.
- Kanał Sueski, łączący Morze Śródziemne z Morzem Czerwonym, stanowi umowną granicę między Afryką i Europą.
- Cieśnina Kerczeńska łączy Morze Czarne z Morzem Azowskim

Zadanie 17. (0 – 1 p.)

Skreśl błędne określenie:

Załączony schemat przedstawia zespół miejski

zwany **aglomeracją monocentryczną/ aglomeracją policentryczną.**

Zadanie 18. (0 – 4 p.)

Dokonaj korekty tekstu. **Skreśl** wszystkie nazwy własne wprowadzające fałsz w opisie linii brzegowej Europy.

Największym półwyspem Europy jest Półwysep Skandynawski. Oblewają go morza: Białe, Norweskie, Północne i Bałtyckie. Największymi zatokami Morza Bałtyckiego są zatoki: Botnicka, Fińska i Biskajska. Morze Śródziemne podzielone jest na szereg mniejszych akwenów, należą do nich morza: Tyrreńskie, Adriatyckie i Azowskie. W basenie Morza Śródziemnego leżą wyspy: Sycylia, Sardynia, Bornholm, Kreta i Cypr.

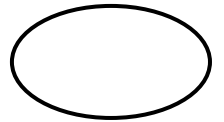
Aby dotrzeć najkrótszą drogą morską z Londynu do Jałty na Krymie trzeba przepłynąć kolejno przez: Cieśninę Kaletańską, Kanał La Manche, Cieśninę Gibraltarską, Morze Egejskie, Morze Marmara, Cieśninę Bosfor i Morze Czarne.

Zadanie 19. (0 – 2 p.)

Połącz w pary rodzaj z przyczyną ruchu wody morskiej.

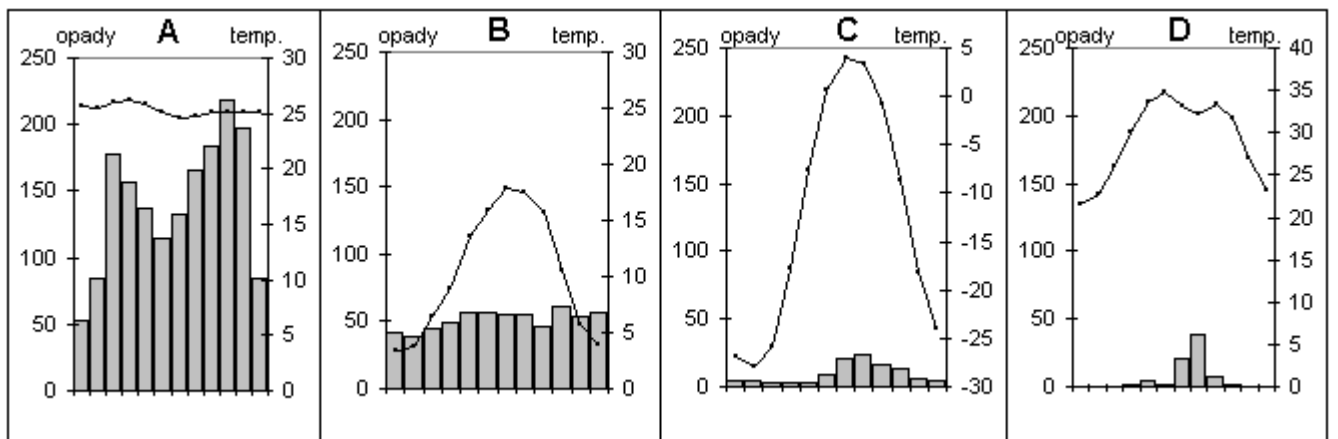
1. przyływy i odpływy	A. stałe wiatry (pasaty) i różnice gęstości wody
2. fale tsunami	B. wzajemne przyciąganie Ziemi, Księżyca i Słońca
3. prądy morskie	C. trzęsienia ziemi i wybuchy podwodnych wulkanów

1. 2. 3.

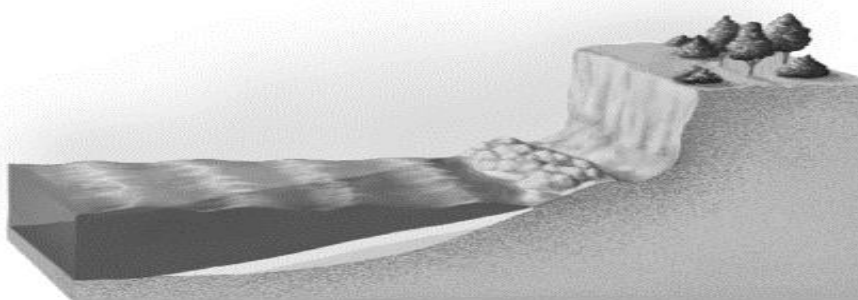
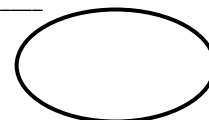
Zadanie 20. (0 - 3 p)

Przyporządkuj, poniższe fotografie przedstawiające formacje roślinne do odpowiednich diagramów klimatycznych.

Nr fotografii

Zadanie 21. (0 -2 p)

Uzupełnij opis rysunku tak, aby był prawdziwy

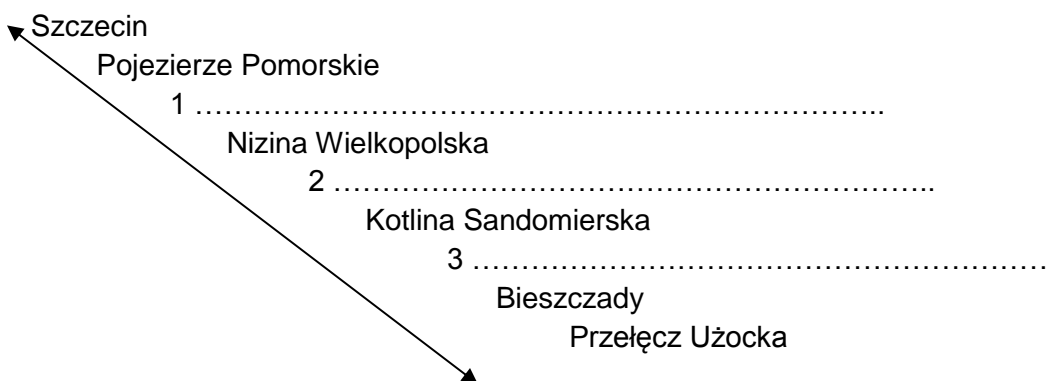
Źródło: : Planeta Nowa, Książka Nauyciela 3, Nowa Era, Warszawa 2010

Rysunek przedstawia, który kształtują fale morskie w procesie Symbolem tego procesu na polskim wybrzeżu są ruiny Kościoła w, który kiedyś zbudowano 2 km od morza, a dziś stoją nad urwiskiem.

Zadanie 22. (0 -3 p)

Szczecin z Przełęczą Użocką połączono linią prostą. Linia ta przecina wiele krain geograficznych Polski. Niektóre z nich już wpisano. Twoim zadaniem jest **uzupełnienie** krain (1-3) **wybierając** z podanych poniżej nazw.

*Pojezierze Wielkopolskie
Pojezierze Mazurskie
Nizina Mazowiecka*

*Wyżyna Śląska
Wyżyna Małopolska
Wyżyna Lubelska*

*Beskid Śląski
Pogórze Karpackie
Kotlina Oświęcimska*

Zadanie 23 (0 – 3p)

W ostatnich 20 latach zmieniła się struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w Polsce.

Podaj kierunek zachodzących przemian:

.....

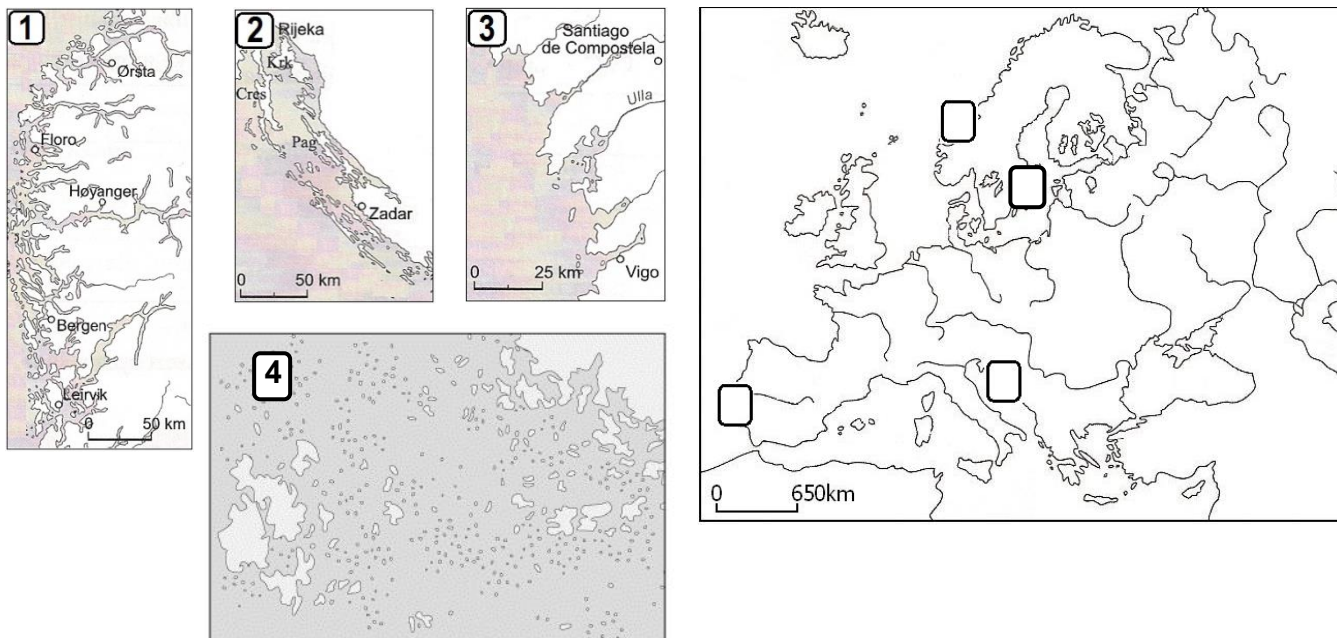
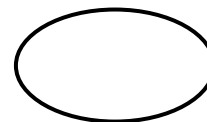
Wymień trzy przyczyny powyższych przemian.

-
-
-

Zadanie 24. (0 – 5 p.)

Mapy przedstawiają cztery charakterystyczne typy wybrzeży i miejsce ich występowania w Europie.

Źródło: M. Borzyńska, M. Smorenda, I. Szewczyk: *Blżej geografii. Zeszyt ćwiczeń, część 1*, WSiP Warszawa 2009

A – **Rozpoznaj** typy wybrzeży i **uzupełnij** luki w tabeli.

Numer mapy	Nazwa typu wybrzeża	Proces w wyniku, którego powstał ten typ wybrzeża
	fiordowe	
		Zatopienie dolin pasm górskich o przebiegu prostopadłym do brzegu morskiego.
		Zalanie dolin górskich ułożonych równolegle do linii brzegowej.
	szkierowe	

B – **Wpisz** numery z map typów wybrzeży na mapę konturową Europy tak, aby wskazywały miejsce ich występowania.

Zadanie 25. (0 – 4 p.)

W tabeli przedstawiono współrzędne geograficzne punktów A, B, C, D, E i F. Niektóre współrzędne zawierają błędy w opisie długości lub szerokości geograficznej.

A.	33 ⁰ 30' S; 18 ⁰ 30' N	D.	56 ⁰ 00' S; 67 ⁰ 10' W
B.	34 ⁰ 20' S; 18 ⁰ 30' E	E.	36 ⁰ 30' S; 148 ⁰ 00' E
C.	87 ⁰ 10' N; 02 ⁰ 50' E	F.	152 ⁰ 30' N; 13 ⁰ 30' E

A – **Skreśl** współrzędne tych punktów, które błędnie opisują długość lub szerokość geograficzną.

B – Do wymienionych przyłądek **dobierz** współrzędne geograficzne określające ich położenie na Ziemi. **Wpisz** obok nazwy geograficznej odpowiednią literę.

Przyłądek Horn Przyłądek Dobrej Nadziei

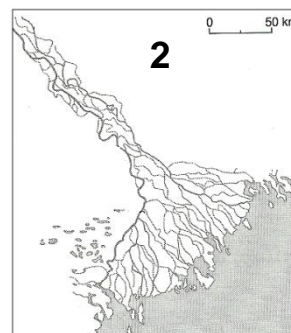
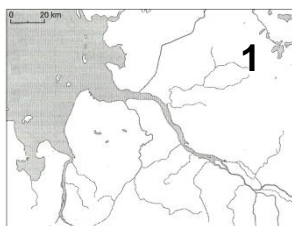
Zadanie 26. (0 – 1 p.)

Podkreśl czynniki, które wpływają na niskie zasolenie wód Morza Bałtyckiego

A. Duża głębokość Cieśnin Duńskich	E. Duża wymiana wody z Oceanem Atlantyckim
B. Morze Bałtyckie jest morzem szelfowym	F. Opady atmosferyczne niższe, niż parowanie
C. Duży dopływ wody słodkiej z rzek	
D. Mała wymiana wody z Oceanem Atlantyckim	

Zadanie 27. (0 – 3 p.)

Rysunki przedstawiają dwa typy ujść rzecznych.

Źródło: *Geografia w gimnazjum*, Praca zbiorowa, WS i P, Warszawa 2011

A – **Skreśl** odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania były prawdziwe.

Powstaniu ujścia rzecznego, przedstawionego na rysunku 1, sprzyjają bardzo **małe / duże** pływy morskie oraz **silne / bardzo słabe** prądy morskie. Morze, do którego uchodzi rzeka, jest **głębokie / płytkie**.

B – Do poniższych rzek **dobierz** typ ujścia. W miejsce kropek **wpisz** cyfrę z rysunku.

Dunaj -

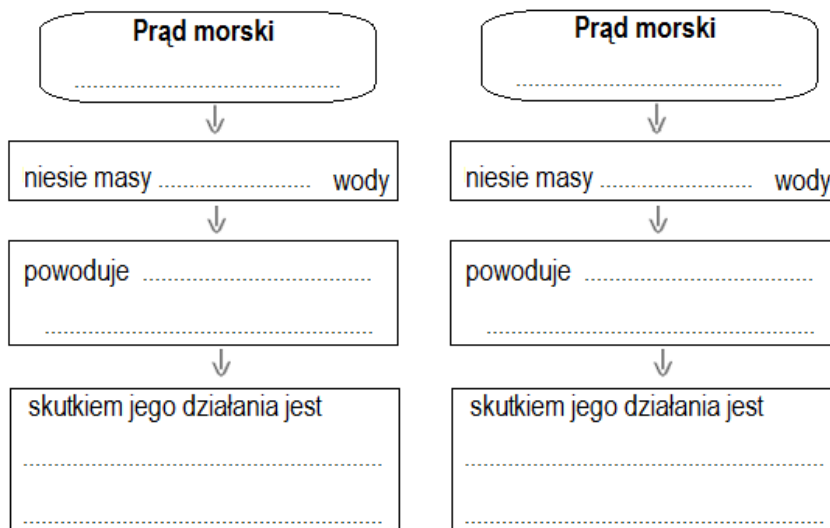
Tamiza -

Wołga -

Zadanie 28. (0 – 2 p.)

Uzupełnij schemat, wpisując w luki poniższe określenia tak, aby przedstawiały wpływ prądów morskich na klimat.

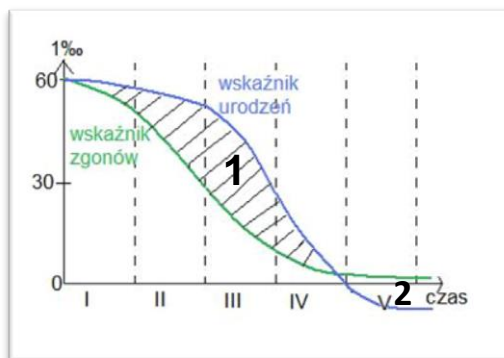
Peruwiański, Golsztrom, wzrost temperatury powietrza, spadek ilości opadów, ciepłej, zimnej, powstanie pustyni Atakama, ocieplenie klimatu Europy Zachodniej.

Zadanie 29. (0-2 p)

Analizując współczynnik urodzeń i zgonów, **ocień** sytuację ludnościową Polski.

Skreśl błędną odpowiedź:

- A. Polska posiada **dodatni/ujemny** przyrost naturalny.
- B. Na wykresie jest zaznaczony cyfrą **1/2**

Zadanie 30 (0 – 2p)

Do podanych poniżej nazw miejscowości **przyporządkuj** obiekty wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości

<p>A. Toruń</p> <p>B. Wrocław</p> <p>C. Zamość</p> <p>D. Kalwaria Zebrzydowska</p>	<p>a) Sanktuarium z początku XVII wieku</p> <p>b) Stare Miasto – symbol „perły renesansu”</p> <p>c) Średniowieczny zespół miejski</p> <p>d) Hała Stulecia</p>
--	---

